

Menigheden var misfornøjet med en Præst, Menigheden skulde supplere Menighedsraadet, og deres Afgørelse da i Lighed med, hvad der gælder for Lærerne, blev den endelig afgørende, vilde en saadan Fremgangsmaade have forekommet mig mere tilfredsstillende. Det forekommer nemlig mig, at det afgørende for, om der kan være et sundt og godt Kirkeliv, er, at Forholdet mellem Præst og Menighed er saaledes, at Menigheden kan være tilfreds; og der kan man ikke overlade det til Biskoppen at være den, der skal træffe Afgørelsen, men det bør lægges i Menighedens egen Haand. For saa vidt man altsaa kunde faa en Ændring i den Retning, jeg her har antydnet, saa vi kunde faa lagt den virkelige Myndighed over i Menighedens egen Haand, vilde vi for vor Part kunne støtte Lovforslaget. Men i den Form, det nu har, hvor Myndigheden er lagt i Bispehaanden, og hvor Bispernes Myndighed er bleven sat saa stærkt frem, kunne vi for vor Part ikke gaa med til de Ændringer, Lovforslaget her har faaet, og vi ville neppe kunne støtte dette Lovforslag, medmindre det bliver ændret i den Retning, jeg her har udtalt.

Med Hensyn til de tre andre Lovforslag, overfor hvilke jeg maaske med det samme ganske kort kan klargøre vor Stilling, antager jeg neppe, at det vil undre de ærede Forslagsstillere, at jeg erklærer, at vi for vort Vedkommende ville staa som Modstandere af hele den Lovgivning, der er foreslaaet i de tre foreliggende Lovforslag. De ere i absolut Modsætning til vort Syn paa, ad hvilke Veje Forholdet mellem Stat og Kirke helst bør fremmes her i Landet.

A. L. Andersen: Om den Del af det foreliggende Forslag til Menighedsraadslov, som væsentlig er den samme som den, der forelaa i Fjor, skal jeg ikke gøre mange Bemærkninger; ærede Medlemmer ville kende min Gruppens og min Stilling til dette Forslag fra i Fjor. Vi ønskede i Fjor, at der paa enkelte Punkter kunde indføres Ændringer i Lovforslaget, ligesom vi ogsaa kunde ønske det i Aar. Jeg skal blot nævne saadanne Ting som, at det er foreslaaet, at Præsten skal være født Medlem af Menighedsraadet. Vi vilde ønske, at der overhovedet ikke var

fødte Medlemmer af Menighedsraadet, ligesom vi ogsaa kunde ønske udeladt Bestemmelsen om de forskellige Erklæringer saavel fra dem, der skulle optages paa Valglisten, som fra dem, der skulle tage Sæde i Menighedsraadene. Men i al Almindelighed vil det forstaas, at naar vi stemte for Forslaget i Fjor, vil vor Stilling til denne ældre Del af Forlaget blive den samme i Aar.

Til de nye Paragraffer 32—35 kommer jeg til at gøre noget mere udførlige Bemærkninger, da vor Stilling her i nogen Maade falder sammen med den, som den sidste ærede Taler (Lewinsky) for sin Gruppens Vedkommende skitserede. Jeg er nemlig en bestemt Modstander af Forslaget under den Form, det har faaet. Vi kunne indrømme, at det vil være naturligt, at der gives Lejlighed for Menighederne til at komme af med en Præst, som den ikke finder virker heldigt i alt Fald i den Menighed, hvor han er. Men den Form, Forslaget derom har faaet, billiger i alt Fald jeg for mit Vedkommende ikke. En Præsts Lære og Levned ere jo blandede lidt sammen i § 32; jeg maa sige, at for saa vidt en Præst skulde tænkes afskediget af Hensyn til hans Levned, vilde jeg foretrække, at dette kun kan ske ved en Dom gennem de nuværende Domstole, idet jeg finder det betænkeligt at gaa med til at oprette Særretter, enten det saa er gejstlige Retter eller Krigsretter. Jeg vil i al Almindelighed foretrække, at Landets Borgere dømmes ved de samme Domstole. Med Hensyn til Spørgsmaalet, om en Præst kan afskediges paa Grund af sin Lære, vil jeg ligesom den ærede sidste Taler (Lewinsky) dog foretrække, at Menigheden havde Hovedindflydelse ved en saadan Lejlighed, og hvis det skulde være en enkelt Autoritet, som skulde have den endelige Indflydelse, vilde jeg foretrække, at det blev Kultusministeren. Efter Forslagets Form kan jeg ikke skønne rettere, end at hvis det blev vedtaget, vilde vi i nogen Maade komme ind under et Bispevælde. Efter § 35 ser det i alt Fald ud til — og det vil vel ogsaa Praksis føre med sig — at det bliver Biskoppen, der faar den endelige Afgørelse i sidste Instans. Jeg synes, at der er noget, som tyder herpaa, idet det i Bemærkningerne fra Kultusministerens Side siges, at han vilde finde det uheldigt at tillægge Ministeriet en selvstændig Ret til at afgøre, om en Præst skal kunne afskediges,